

Дніпропетровський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти

Завітайте у літературний дворик

«Країна, де сходить сонце...»

Частина II

**Продукт обласної творчої
філологічної майстерні**

Керівник проєкта:	Чубарова М.Є, методист ДОІШПО
Керівники майстерні:	Твердохлебова – Мізак Т.В., учитель ЗОШ№2 смт Широке, Земляна Л.В., учитель ЗОШ№2 смт Петропавлівка
Учасники майстерні:	Пуйто А.М. НВК №99 м.Дніпро., Іщук Л.М., Кривозуб С.В. Петропавлівська ЗОШ№2; Євтушенко Н.О., Бут Р.А. Петропавлівська ЗОШ№1; Кушова О.П. Брагинівська ЗОШ, Желізняк Н.Г. Широківська СЗШ№2.

Даний посібник містить дидактичний матеріал про життя та творчість видатних японських письменників, про жанри японської лірики та матеріал про культуру й традиції Японії. У посібнику представлено різні форми проведення уроків та позакласних заходів та подано електронну підтримку до них. Це дасть можливість учителю-словеснику ефективно розробити методичний комплекс з даної тематики. Матеріали посібника стануть у нагоді при підготовці та проведенні уроків, позакласних заходів, у роботі гуртків, студій, факультативів, театралізації уроків.

Затверджено методичною радою ДОІШПО

Протокол № 3 від 06.04.2017р.

Передмова

Особливості викладання японської літератури в школі

У Державній національній програмі Освіта (Україна ХХІ століття), Національній доктрині розвитку освіти України особлива увага відводиться культуротворчим аспектам, які передбачають прилучення учнів до здобутків літератури, яка має неоціненне значення в одержанні учнями якісної освіти і сприяє всебічному розвитку особистості. На уроках літератури та в позакласній роботі формуються найважливіші соціально-моральні уявлення й орієнтири. Становлення духовно багаті особистості через виховання кваліфікованого читача є головним завданням учителя-словесника нині. Цей процес повинен відбуватися постійно, безперервно, утворюючи певну систему упродовж усього шкільного курсу навчання. Унаслідок цього виникає необхідність удосконалення методики викладання літератури в цілому, зокрема оптимізації прийомів і форм аналізу художніх творів, спрямованих на досягнення цілісності сприймання шкільного курсу літератури, побудови системи уроків, що допомагає простежити духовне зростання учнів у процесі навчання.

Таким чином, література як навчальний предмет з одного боку є системою планомірного тематичного впливу на духовність учнів під керівництвом вчителя, а з іншого - визначає собою ядро гуманітарної освіти, створює можливість забезпечити випускникові достатні для загальнокультурної підготовки знання з літератури. Методологічною основою оновлення змісту шкільної літературної освіти в Україні має стати перехід від простого нагромадження знань до вивчення літератури з позицій культурологічної науки. Таке спрямування на культуру є виявом важливої світової тенденції гуманітаризації системи освіти.

Важливою складовою літературної освіти школярів є навчальний предмет «Зарубіжна література», об'єктом вивчення в якому є кращі твори й основні етапи розвитку світового літературного процесу.

Чинна програма з зарубіжної літератури дає можливість для знайомства учнів зі світом далекосхідної літератури, особливе місце в якій посідає японська поезія.

Таким чином, актуальність вивчення японської літератури в школі обумовлена тим, що:

1) вивчення поетичної спадщини Японії сприяє формуванню гуманістичного світогляду школярів, шанобливого ставлення до духовних і матеріальних надбань людства;

2) існує практична необхідність сучасного творчого вивчення зарубіжної літератури, заснованого на системному опануванні читачами літературних концепцій майстрів слова і вихованні духовно багатой особистості.

Щоб сформувати в учнів правильний підхід до вивчення лірики, озброїти їх відповідними науковими критеріями аналізу, потрібна продумана система методичних прийомів, яка передбачає планомірне, поступове ускладнення роботи над аналізом ліричного твору. Побудова уроку повинна забезпечувати його емоційність, виховну спрямованість, безпосереднє залучення учнів до різних видів діяльності.

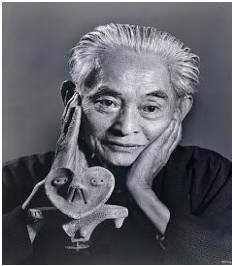
Інтерес учнів до ліричних творів необхідно постійно розвивати. Якщо у школі організуються вечори поезії, зустрічі з поетами, конкурси читців, колективне прослуховування віршів у виконанні видатних майстрів художнього слова, а уроки відзначаються високою емоційністю, учні не можуть залишитись байдужими до ліричних творів.

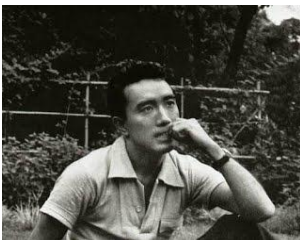
НЕЗВИЧАЙНА, ІНТРИГУЮЧА І НЕВЛОВИМА

Огляд сучасної японської літератури

Кавабата Ясунарі

(11 червня 1899 — 16 квітня 1972) -японський письменник, лауреат Нобелівської премії з літератури 1968 року. Проза Кавабати м'яка, лірична, сповнена тонких нюансів, отримала широке визнання і популярність у всьому світі. Кавабата отримав Нобелівську премію першим із японських письменників.

Місіма Юкіо (1925—1970)

- японський письменник, драматург, актор, політичний діяч, один з ідеологів японських "правих". Автор 40 романів, 18 п'єс, численних збірок оповідань, есеїв та кіносценаріїв. Найвідоміший твір - Сповідь маски. Помер, вчинивши ритуальне самогубство.

Рю Муракамі

(19 лютого 1952, Сасебо, Японія) — японський письменник і кінорежисер. Велику популярність здобули його романи «69», «Діти з камери зберігання», «Екстаз», «Меланхолія» та «Танатос», останні три склали трилогію «Монологи про насолоду, апатії та смерті». Крім літературної творчості Муракамі протягом багатьох років займається кінорежисурою, знімаючи кіноверсії власних творів. Його першим фільмом став «Всі відтінки блакитного», що вийшов в 1979.

Мікс-вернісаж уроків та Позакласних заходів для проведення предметного тижня Японії в школі

Кривозуб С. В., Петропавлівська ЗОШ№2
Позакласний захід для учнів 6-7класів
Тя-но-ю(церемонія чаювання в Японії)

(Учні готують повідомлення про історію Китаю, Японії, а також костюми відповідної країни, готують повідомлення про історію вживання чаю та проведення чайних церемоній)

Мета заходу: ознайомити учнів з цікавими фактами з історії чаю, його види, чайний етикет, чайні церемонії; навчити правилам приготування чаю; пояснити правила етикету ; навчити дітей аналізувати, порівнювати явища; використовувати набуті знання в житті; вчити дітей розрізняти корисну та некорисну їжу та напої; збагачувати життєвий досвід учнів; виховувати толерантність, повагу до культури, традицій народів світу.

Обладнання: ікебана, чай, чашки, чайник, чаї різних сортів, молоко, горіхи, лимони, східні солодощі, мультимедійна презентація, музика народів світу.

(захід проходить в класі або в залі)

Вчитель Це еліксир молодості та безсмертя, чарівний нектар Раю..
То це чай! Дійсно! Прийшов він до нас крізь століття, схожий на напій райський, прийшов він до нас здалеку!

Учень

Існує легенда про прекрасну дівчину, яка так полюбила юнака, що пожертвувала своїми повіками, щоб прогнати сон і всю ніч дивилась на свого милого. Та дівчина померла від горя, а на місці її смерті виріс кущ, листки якого нагадують повіки. Відвар з листя цього куща відганяє сон, підвищує працездатність. Це - чай.

Це маленьке слово увібрало в себе смисл легенд й наукових праць, думок народу й державних документів. Історичне життя чаю регламентували імператори й священники, лікарі й гурмани, поети й торговці, уряди й контрабандисти.

(Оголошення теми та мети заходу)

Учень –китайський монах

В давній легенді також розповідається, що імператор Шень Нун мав тіло з прозорого нефриту, тому можна було бачити крізь шкіру всі внутрішні процеси. Він рішуче використовував цю свою особливість прозорого тіла, бо це давало можливість досліджувати різні рослини. Одного разу за день Шень –Нун скуштував 100 трав, з них 72 отруйні, впав під дерево й знепритомнів. В цей момент з листа якогось дерева скотилась крапля роси, яка потрапивши йому до рота, повернула чоловіка до життя. Він зацікавився цією рослиною, яка виявилась чайним деревом. Зробив висновок, що чай може виводити з організму отруту.

Учитель

Китайські вчені вважають, що Шень –Нун є образом первісних людей епохи неоліта. А це означає, що історія чаю нараховує вже біля 5-6 тисячоліть.

Учень- китайський монах

Жив колись у Китаї мудрий монах Даррама. Цілі дні він проводив у молитвах й роздумах. Одного разу монах побачив уві сні Будду й , вражений побаченим, дав обітницю молитися, не закриваючи очі, дні й ночі. Якось він не витримав, повіки непомітно зімкнулись й монах заснув. Прокинувся Даррама у жаху: він порушив обіцянку, яку дав самому Богові. Але винні в усьому його повіки - саме вони закрились й викликали сон. І Даррама відрізав свої повіки й кинув їх на землю. А навесні в тому самому місці, де упали повіки монаха, виріс зелений кущ чаю, листя якого мали чарівну силу: вони прогоняли сон.

Учитель а японський міф про медитуючого буддійського монаха Бодхидхарму описує, як він опустив свій втомлений погляд у землю від краху своїх сподівань на бадьорість. І кущі чаю вирости у тих місцях, куди дивився монах. Листя цих кущів чудотворно вилікували його втому.

Учень- китайський монах

Але саме Китай –батьківщина чаю. Там йому дали гарні назви – «Чорний дракон», «Срібні голочки», «Вії красуні». В залежності від обробки чаю, він стає чорним, зеленим або червоним. (далі розповідається історія походження чаю)

Учень –японський монах

За багатвікову історію чайної церемонії устоялося і знайшло канонічні форми сім типів чаювань: 1) «Чайне дійство на світанку» (анацуки - але тядзи). 2) «Чайне дійство вранці» (аса-але тядзи). 3) «Чайне дійство опівдні» (сеґо-але тядзи). 4) «Чайне дійство вночі» (ебанаси-але тядзи). 5) «Чайне дійство з ласощами» (каси-але тядзи). 6) «Чайне дійство поза (певного) часу» (фудзі-але тядзи). 7) «Чайне дійство влаштовують для тих, хто прийшов після основного чаювання» (атоми-але тядзи).

Учень –китайський монах

*Первая чаша слегка увлажнила горло и губы;
Вторая вывела меня из одиночества;
Третья удалила скуку из моего ума,
Обостряя вдохновение, полученное из всех книг, которые я прочитал.
Четвертая чаша вызвала легкую испарину,
Рассеивая через поры все неприятности по службе.
Пятая — прочистила каждую частичку моего естества.
Шестая сделала меня подобным бессмертным.
Седьмая, это предел того, что я смог выпить...
Где те острова, на которых живут Бессмертные,
Я тоже хочу им стать...*

або

Перша чаша злегка зволажила горло і губи;
Друга вивела мене із самотності;
Третя видалила нудьгу з мого розуму,
Загострюючи натхнення, отримане з усіх книг, які я прочитав.
Четверта чаша викликала легку піт,
Розсіюючи через пори всі неприємності по службі.
П'ята - прочистила кожен частинку мого ества.
Шоста зробила мене таким безсмертним.
Сьома, це межа того, що я зміг випити...
Де ті острови, на яких живуть Безсмертні,
Я теж хочу ним стати...

(презентація з церемонією чаювання)

Учень –китайський монах

Легенда про зелений чай «Бі Ло Чунь» («смарагдові спіралі весни»)

Як свідчить стара китайська легенда, чай Бі Ло Чунь отримав свою назву від імені дівчини Бі Ло, яка жила біля озера і мала голос такої чудової краси та чистоти, що навіть природа затихала, щоб послухати його.

Одного разу голос Бі Ло почув відважний воїн А Сян, який вирішив, що би не стало одружитися, на спокусниці. Але не знав А Сян, що таке ж бажання виникло і у дракона, який жив у горах поблизу. Сміливий А Сян вступив у бій з чудовиськом і переміг його, але й сам втратив багато сил, отримавши смертельне поранення.

Одного разу Бі Ло опинилася на тому місці, де проходив бій А Сяну з драконом, і побачила, що там ростуть чайні кущі. Вона зібрала чай, зробила з них цілющий відвар і напоїла ним чоловіка. О, чудо, А Сян поправився! Потім вони разом пішли до тих чайних кущів, викопали їх,

посадили біля свого будинку і стали за ними доглядати. З тих пір чай Бі Ло Чунь росте в цій місцевості.

Учень –японець

З тих прадавніх часів чай визнається не тільки смачним, але і цілющим напоєм.

У японському середньовічному лікарському порадику про чудових властивостях чаю говориться так: "Чаювання очищає кров, регулює роботу печінки і селезінки, знімає сонливість і млявість, оживляє м'язи тіла". Саме ці якості прославили чай як ідеальний напій для мандрівників, моряків, мисливців.

Не випадково чай був прийнятий на "озброєння" як обов'язковий продукт спочатку в англійській, а потім і в російській арміях. Худоба, яка їла листя чаю, краще себе почувала.

Учень2

Збирають чай тільки жінки. Вважалося, що аромат жіночих рук не псує запах чаю. Для китайського імператора чай збирали тільки дівчата віком до 16 років.

Вивчаючи цілющі властивості чаю, вчені дізналися багато цікавого і корисного. Чай - прекрасний протиотруту при отруєнні організму стронцієм. Чай використовує в боротьбі з такою страшною хворобою, як рак шкіри і легенів.

Якщо регулярно пити чай, стаєш благодушним і миролюбним. Недарма дипломати воліють вести переговори за чашкою чаю.

У Китаї практично не зустрічається таке захворювання, як камені в жовчному міхурі, тому що там знають, що чай є "чистильником" організму, виводячи з нього шкідливі речовини.

Учень –японець

Для того, щоб отримати насолоду від чаювання необхідно врахувати температуру води, особливості окропу, час заварювання, вид, тип чаю та багато іншого. Недарма кажуть, що Схід –це тонка справа.

Різні види чаю вимагають різних температур. Як правило чорний чай повинен бути підготовлений з водою близько 95 градусів, білий, зелений і оолонг чаї повинні бути отримані з використанням води близько 90 градусів. Воду довести до кипіння, потім охолодити до належної температури. Трав'яні чаї заварюються при більш високій температурі.

Учень –японець

Якість чаю.

Як правило, саме низька якість чаю в чайних пакетиках. Для найкращого чаю використовують тільки самі молоді, кращі листя і листкові бруньки, які збирають лише раз в році.

Час заварювання

Для кожного типу чаю, час заварювання різний, залежить від от особистих побажань. Як правило, білий та зелений чай повинні заварюватися протягом більш короткого періоду часу — приблизно від 2 до 4 хвилин.

Чорний чай заварюється довше: от 4 до 6 хвилин. Чим довше вода буде збагачуватися чаєм, тим більше дубільних речовин звільниться, й можна буде відчути чай гірковатим. Не варто судити чай за його кольором.

Учень- японець

Про окріп для чаю

Давні китайські філософи-чаемани, розрізняли до 18 видів киплячої води для чаю. Зараз користуються тільки деякими з них:

— **«крабове око»** (температура приблизно 80-85 градусів по Цельсію). Великі бульбашки повітря відриваються від дна чайника й піднімаються на поверхню води — цей є «крабове око». Така для заварювання білих и жовтих чаїв.

— **«рибне око»** (температура приблизно 85-90 градусів по Цельсію). Колиз дна чайника піднімаються маленькі бульбашки — це й є «рибне око». Така вода підходить для заварювання — зелених чаїв.

— **«нитки перлин»** (температура 87-92 градусів по Цельсію). Коли от дна чайника до поверхні тягнуться ниточки з маленьких бульбашок. Ця вода підходить для заварювання чорних, червоних и бірюзових чаїв.

— **«шум вітру в соснах»**, а вже після нього, в чайнику можна спостерігати бурю.

Давні чає мани приділяли чимале значення вогню, на якому готується вода для чаю. Вогонь не повинен бути руйнівним (яскравим, як півень), яким забирає енергію води. Він повинен нести розум й знання, бути спокійним и втихомиреним. Тобто вогонь не повинен бути сильним.

Для правильного заварювання чаю: мало знати температуру води, треба відчувати сам чай. Чим чайний лист світліше, тим вода повинна бути менш гарячою, чим насиченіше колір листа, тим насиченіше повинен бути прогрів чаю.

Учень- японець та всі учасники

А на Сході що за небо без Місяця, а життя без чайхани... Чай любляють пити всі.

(пригощають чаєм різних сортів)

За кольоровою гамою чаї поділяються на 5 **основних типів**: білий, зелений, жовтий, червоний й чорний.

Білі сорти чаю — неферментовані, в їхньому смаку відчувається весняна легкість и свіжість. Жовті — слабоферментовані, вони мають смак-мираж, тому що запам'ятати його неможливо. Зелений чай гіркуватий, але має солодкий післясмак, його добре пити влітку. Й

червоні, й чорніза природою— теплі чаї, відмінно зігрівають в холодну зимову пору й в міжсезоння.

Червоні чаї — улуни — європейці помилково вважають чорними. Вони виробляються з соковитого чайного листя, який збирається восени. Улун щедро віддає свою силу людям — витримує до 10 заварок, й кожний раз в ньому можна відчути новий аромат.

Провідне місце у чайній промисловості й торгівлі займає **чорний чай**, який більшість вважають не тільки самим «типовим», але й найкращим. Серед чорних чаєв особливою славою користується відомий сорт Пуер. Він єдиний з чаїв цінується не за свіжістю, а за віом.

Зелений чай володіє найбільш активними профілактичними й лікувальними властивостями. Його чаїнки — оливково-зеленого кольору (темніше буває тільки у чайного листя нижчого сорту, пересушеного або застарілого). Настій зеленого чаю має золотисто-солом'яний або янтарно-жовтий відтінок, має своєрідний, приємний терпким смак, відрізняється більш тонким, ніж у чорного чаю, ароматом.

Жовтий чай виготовляється тільки із самих нижніх верхівок чайного куща (типсів). Він близький до зеленого за цінним біологічним властивостям - вмістом катехинів і вітамінів, однак відрізняється від нього більш інтенсивним бурштиново-жовтим кольором, м'яким і лише злегка терпким смаком і витонченим, ні з чим не порівняним ароматом. Цей чай володіє значним збудливим дією. Він добре ароматизується жасмином. Коли-то жовтий чай з його унікальним по м'якості тонкощі смаку і аромату букетом вважався «імператорським». Він був доступний лише сім'ї імператора, вищим сановникам і духовенству, експортувати його було заборонено.

Як же відбувається чайна церемонія в сучасній Країні висхідного сонця?

Учень 1

Господар будинку посилає запрошення друзям, і ті за два-три дні до чаю дякують йому за надану увагу.

У день чаювання гості збираються за 15-20 хвилин до призначеного часу в спеціально відведеній кімнаті і вибирають почесного гостя (Сесяку), яким зазвичай стає людина найбільш високого становища або старший за віком.

Чаювання починають з густого чаю. Господар розставляє всю посуд так, щоб вона була у нього під рукою, і починає чайне дійство. Спочатку напій готується в одній великій чашці для всіх гостей. За традицією гості п'ють з неї, передаючи один одному. Вважається, що це викликає почуття близькості і єднання. Тут доречні розмови лише на піднесені теми, наприклад про сувої з мудрим висловом, що знаходяться в кімнаті, або

про ікебани. Можна висловити своє захоплення чашкою для чаювання і попросити господаря розповісти її історію.

Учень2 Після міцного чаю подається легкий рідкий чай (Усутя). В цей час вносять подушки і підноси з тістечками. Рідкий чай готується для всіх відразу в декількох чашках і його можна пити як завгодно.

В Японії існує багато форм чайної церемонії, однак суворо встановлено лише кілька: «Нічний чай», «Чай з сходом сонця», «Вечірній чай», «Ранковий чай», «Післяобідній чай», «Спеціальний чай».

Всі вони відрізняються головним чином часом і причиною зборів.

Наприклад, "Нічний чай" починається при місяці. Гості приходять приблизно в половині дванадцятого і йдуть не пізніше чотирьох годин ночі. Зазвичай заварюють порошкоподібний чай. Готується він на очах гостей: листя звільняють від прожилок і подрібнюють в порошок вступі. Такий чай буває дуже міцним, його не подають натщесерце. Тому спочатку гостей пригощають легкими закусками.

«Чай із сходом сонця» п'ють близько трьох або чотирьох годин ранку.

Гості залишаються при цьому до шести годин.

Учень3 «Вечірній» чай розпочинається близько шести годин вечора.

«Ранковий» практикується в жаркий час року, гості збираються до шести годин ранку.

«Післяобідній» чай зазвичай подається з тістечками приблизно після години дня.

«Спеціальне чаювання» (Риндзи Тяною) організується по урочистих випадках.

Японці дорожать своєю чайною церемонією, вважаючи, що вона виховує в людях розуміння краси, дозволяє хоч ненадовго вирватися з монотонної повсякденності, осягнути прекрасне у звичайному прояві життя. Як писав майстер Сэнно Риккю в XVI ст.: «Тяною - це поклоніння красі в сірому світлі буднів».

Але не варто думати, що японці вживають чай тільки таким способом.

Зараз в Японії випускаються різні чаї. На кожному кроці можна купити чай в банках або пляшках.

Учитель про чай в наші дні

Останнім часом у Японії набирає чинності нова тенденція. Замість того, щоб «пити чай» люди воліють «їсти» чай, використовуючи його в якості добавок до різних харчових продуктів від локшини до шоколаду. Перші чайні продукти були випущені на японський ринок в 1953 р. У Токіо, наприклад, у французькому ресторані готують страви з додаванням чайної крихти, яка надає аромат, що створює враження свіжості й вишуканості і, крім того, дозволяє підвищити споживання вітамінів. В

продажу вже є чайна газована вода й чайні шипучі вина, чайне морозиво й чайний бараний суп.

В Японії зараз червоні й зелені чаї в вигляді перемелені крихти додають до усіляких продуктів харчування – від хліба до цукерок. Наприклад, в Токіо користується популярністю ресторан французької кухні, де обов'язків компонент кожного блюда – сухе чайне листя. Зараз чай культивують у різних країнах світу і експортують по всьому світу (чайний лист виробляють у 40 країнах, в 150 країнах п'ють чай). Дивно, але сьогодні чай вирощують і в Африці (Кенія), і в Південній Америці (Перу), так що з повною впевненістю чай можна називати також і всесвітньо улюбленим напоєм.

І в кожній країні склалася своя культура споживання чаю.

Петропавлівська загальноосвітня школа І–ІІІ ст.№1

Євтушенко Н. О. (учитель рос. мови та зарубіжної л-ри)

Устный журнал для учащихся 5-х классов. О Японии – стране, где восходит солнце.

Цель: расширить знания учащихся о Стране Восходящего Солнца, дать им представление о специфике японской культуры, пополнить словарный запас пятиклассников, развивать творческие способности, ассоциативное и логическое мышление, воспитывать чувство интернационализма, интереса к культуре других народов.

Наглядность: выставка литературы (сказки, мифы, притчи Японии), детские рисунки к японским сказкам, презентация, видеоролики.

Ход занятия

На сцене появляются мальчик и девочка с кроссвордом в руках.

Лена. Послушай, Серёжа, ты случайно не помнишь, как звать героя из японской народной сказки на букву М, 8 букв, последняя – О. ничего придумать не могу.

Серёжа. Так это проще простого, мы ведь совсем недавно читали о нем сказку, там ещё о персике упоминалось, ну-ну, Мо...

Лена. Вспомнила: Момотаро. Спасибо тебе! Ой, мы с тобой заговорились и совсем забыли, зачем мы сюда пришли.

Серёжа. Добрый вечер, ребята.

Лена. Ребята, простите нас. Мы сейчас вам всё объясним.

Серёжа. Если вы хотите знать, зачем мы вас собрали здесь, то отгадайте кроссворд. Он совсем простой.

Лена. Если вы всё правильно отгадаете, то узнает, куда мы хотим пригласить вас сегодня в гости. Итак, страница первая – «Угадай-ка!»

Серёжа. Первые буквы отгадок помогут нам составить название страны, о которой мы будем сегодня говорить. Лена, начинай загадывать загадки.

Лена. Ветер дует в паруса.

Что за судно, чудеса!

По волнам бежит вперёд,

На прогулку всех везёт. (Яхта)

Серёжа. Всех заложит, всё расскажет,

На обидчиков покажет.

Что с ним делать, прям беда!

Кто же это? ... (Ябеда)

Лена. По уторам ему не спится,

Солнце будит голосистый,

Гребешок и шпоры есть,

И поклонниц всех не счесть. (Петух)

Серёжа. Носик стальной, хвостик льняной. (Игла)

Лена. Летела стая гусей, одного убили, сколько осталось? (Один)

Серёжа. Два конца, два кольца, а посередине гвоздик. (Ножницы)

Лена. А теперь, ребята, из букв Я, Я, П, И, О, Н составьте название одной удивительной страны.

Серёжа. Молодцы, конечно же, это Япония.

Лена. А вы знаете, как в Японии называется учитель? Сэнсей. Вот мы и хотим пригласить сэнсея к нам в гости. Страница вторая – «Знакомство»

Сэнсей. (входит, кланяясь). Здравствуйте, дорогие дети. Я привёз вам привет от японских школьников из Страны Восходящего Солнца. Я просил бы вас сейчас составить ассоциативный ряд к слову «Япония»

(школьники предлагают свои варианты)

Сэнсей. Эти ассоциации можно продолжить. Мне хотелось бы, чтобы после сегодняшнего занятия их стало гораздо больше.

Лена. А сейчас мы хотим вас познакомить с одной японской притчей. Страница третья – «Развлекательная».

Японская притча «Как сороконожку за лекарем посылали»

Учитель рассказывает о японском празднике мальчиков.

Ритуал с коинобори

Лена. А сейчас мы предлагает мальчикам разбиться на 2 группы и принять участие в изготовлении коинобори. Всё необходимое есть на столах. Образцы на экране.

Серёжа. А для девочек будет проведен мастер – класс по изготовлению оригами.

(Учитель труда показывает девочкам изготовление простейших фигурок оригами)

(во время работы детей тихо звучит музыка)

Сэнсей. Я думаю, что пора продемонстрировать свою работу как мальчикам, так и девочкам.

(презентация детских работ).

Сэнсей. Хочу сказать, что японцы не обидели и девочек, так как у нас отмечается и День девочек. О нём вы сейчас и услышите.

Учитель рассказывает о Дне девочек в Японии.

Выходят Серёжа и Лена.

Серёжа. Лена?

Лена. Да?

Серёжа. Ты смотрела когда – нибудь японские мультфильмы?

Лена. Конечно, пчёлку Майю помню до сих пор, один из моих любимых. Можно вспомнить и другие.

Серёжа. А ты знаешь, что такое аниме.

Лена. Чудак-человек! Это же и есть японские мультфильмы.

Серёжа. А чем они отличаются от обычных мультфильмов?

Лена. Тем, что большинство аниме рассчитано на подростковую и взрослую аудиторию.

Серёжа. Аниме отличается характерной манерой рисования персонажей и фонов. И ещё я читал, что сюжетами для аниме становятся японские комиксы, или манга.

Учитель. Показывает слайды, рассказывающие об аниме.

Хочу вам рассказать о том, что фильмы для детей до 12 лет называются «кодомо».

«Мой сосед Тоторо» (Хаяо Миядзини, 1988 г.)

«Панда большая и маленькая» (Хаяо Миядзини, 1972 г.).

«Мелочи жизни» («Поседневность») (Тацуо Исихара, 2011 г.)

«Настоящие слёзы» (Дзюндзи Нисимура, 2008 г.)

«Ведьмина служба доставки» (Хаяо Миядзаки, 1989 г.)

«Момоко слышит песню лягушки» (Сибуити Сэцуко, 2003 г.)

(демонстрация короткого отрывка из аниме).

Сэнсей. Наша следующая страничка – «Подумай-ка!». А знаете ли вы, ребята, что сегодня очень популярна игра «Судоку». Так вот она также пришла из Японии. Предлагаем вам самые простые судоку.

Серёжа. Чтобы решить судоку, вам необходимо заполнить пустые клетки игрового поля цифрами от 1 до 9 таким образом, чтобы все ряды, столбцы, а также квадраты 3x3 были заполнены исключительно неповторяющимися числами.

Лена. А кто имел когда – нибудь дело с японскими кроссвордами, мы предлагаем вам сейчас заняться решением такого задания.

(ученики разбирают задания и работают в группах, потом показывают результаты своей работы).

Учитель. Зная ваше трепетное отношение к животным, особенно собакам, я хочу предложить вам перевернуть страничку и узнать историю под названием «Памятник Хатико».

(следующую страничку представляет группа учеников).

Памятник Хатико в Японии был воздвигнут на станции Шибуя в 1947 году.

Наверняка, многим известна история верного пса по мотивам одноимённого фильма.

Однако здесь и сейчас речь пойдёт о настоящем псе по кличке Хатико.

(отрывок из к/ф «Хатико»)

Учитель. Много лет назад, когда я была немногим старше вас, я узнала о писателе Троепольском, который рассказал похожую историю. Свою книгу он назвал «Белый Бим чёрное ухо». По его книге сняли одноименный фильм. Хочется, чтобы вы и книгу прочитали, и фильм посмотрели. Примерно в это же время я прочитала стихотворение Э. Асадова «Стихи о рыжей дворняге». Послушайте, пожалуйста.

Страница «Прощальная».

Перед тем как сказать вам слова прощания, я хотела бы узнать, понравилась ли вам наша сегодняшняя встреча? Кто желает поделиться своими впечатлениями, пожалуйста.

Ведущие выходят на сцену, прощаются.

Петропавлівська загальноосвітня школа І-ІІІ ст. №1

Бут Р. А. (учитель географії), Свтушенко Н. О. (учитель рос. м.)

Подорожуємо світом: Японія

Покроковий маршрут **віртуальної подорожі** (інтегрований захід, який проводять учитель географії та учитель російської мови та зарубіжної літератури)

Мета: познайомити учнів з Японією, особливостями населення, культурою, традиціями, світоглядом японського народу, стимулювати пізнавальну активність, поглиблене вивчення старшокласниками країн світу, сприяти розширенню їх світогляду, розвивати творчу уяву, творчі здібності; виховувати почуття поваги до народів світу, любов до природу, бережне ставлення до історичних пам'яток.

Обладнання: карти, відео, презентація, візитка Японії (плакат), малюнки, фото з видами Японії, ієрогліфи.

Хід заходу

1. Вступне слово.

- Користуючись раніше здобутими знаннями, життєвим досвідом, складіть асоціативний ряд до слова «Японія», оскільки саме до цієї країни ми здійснюватимемо подорож. Острови, хризантем та ін.

2. Звучить вірш у виконанні учениці. В Японії танцюють журавли...

3. Учитель. Демонстрація уривка з відеофільму «10 чудес Японії» (7 хв.)

4. Учитель. Гід. Зупинка перша. Історична. (звучить музика) «Легенда про хризантему».

А зараз ви дізнаєтеся від професора історичних наук про відкриття Японії Марко Поло. Будь ласка, шановний професоре.

Професор. (виходить, вклоняється).

(розповіді супроводжуються показом презентації)

Екскурсовод. **Древние столицы Японии.**

Гід. Дякуємо вам. У нас є можливість відвідати перлину Кіото. Це храм Кінкакудзі. Прошу там на нас чекає справжнісінький буддійський монах, який продовжить нашу екскурсію.

Монах. (вклоняється). Перед вами

Храм Кинкакудзи

Гід. Наступна наша зупинка. Природна. Нас уже зустрічає наступний екскурсивод. Прошу, прошу.

Екскурсивод.

Гора Фудзи в Японії

Гід. Дякуємо, дякуємо. І рухаємося далі. Наступна наша зупинка – Населення.

Екскурсивод. Якщо говорити офіційною мовою цифр, то населення країни – це 127, млн. чоловік. Японська нація – однонаціональна країна (95% японці). Але назвати тільки ці цифри – це значить нічого не сказати про країну, яку ще інколи називають країною навпаки. Чому? А ось послухайте.

1. У цій надзвичайній за нашими поняттями країні навіть день святого Валентина проходить не так, як прийнято у нас: в цей святковий день дарують подарунки і проявляють симпатію виключно дівчата. Походження цієї традиції невідомо, але сьогодні вона виконує дуже важливу функцію: дозволяє жінкам і дівчатам сказати несміливим японським хлопцям «так», не чекаючи поки вони знайдуть підхід до них.

2. Японці – роботизований народ. Вони можуть працювати по 17 годин на добу без перерви

3. У країні висхідного Сонця дуже дешево м'ясо і риба, але неймовірно дорогі фрукти. Одне яблуко коштує близько 2 доларів, а зв'язка бананів – не менше 5. Диня – найдорожчий фрукт, деякі сорти обходяться в 200 доларів.

4. В японській мові майже відсутні займенники.

6. Японія єдина країна в усьому світі, яка зберегла титул Імперії, а династія імператорів ніколи не переривалася протягом всієї історії. На сьогоднішній день править імператор Акіхіто, який є прямим нащадком першого імператора, який заснував Японію. Цього року цій країні виповнилося 2673 роки.

6. Японська мова відрізняється відсутністю лайок. Сильніше, ніж «дурень» або «ідіот» не почути від цього народу.

7. Народ країни висхідного Сонця надзвичайно чесний. Якщо людина заблукала в транспорті парасольку, вірогідність, що її повернуть власникові, складає 99%, якщо в свою чергу він звернеться в бюро знахідок.

8. В Японії не прийнято залишати чайові. Якщо покупець залишає зайві гроші, то він цим знецінює послугу або товар і зводить обмін до подачки.

9. Японці постійно говорять про їжу, а коли вони їдять, то обговорюють, як їм подобається частування. Повечеряти, не вимовивши кілька разів слово «смачно» - дуже неввічливо.

10. У Японії найповільніший МакДоналдс.

11. Під час землетрусів у Японії не буває мародерства.

12. Японські поліцейські – найчесніші у світі, хабарів не беруть.

13. Токіо – найбезпечніший мегаполіс у світі. У Токіо настільки безпечно, що шестирічні діти самостійно користуються громадським транспортом.

14. Японці дуже сором'язливі, не звиклі висловлювати свої почуття. Для багатьох справжній подвиг сказати: «Я тебе кохаю».

15. У японських сім'ях абсолютно нормальна ситуація, коли брат із сестрою взагалі не розмовляють, навіть не знають номерів мобільних телефонів одне одного.

16. Приходити на роботу вчасно в Японії вважається поганим тоном. На місці треба бути хоча б на півгодини раніше.

17. У північних містах Японії всі тротуари з підігрівом, тому тут ніколи не буває ожеледиці.

18. У Японії на вулицях можна побачити вази з парасольками. Якщо починається дощ, можете взяти будь-яку, а потім, коли дощ закінчується, ставите в найближчу вазу.

19. На японських вулицях ви не побачите сміттєвих баків. Усе сміття японці несуть додому, а потім сортують на чотири види: скло, спалюване, перероблюване й неспалюване сміття.

20. Рівень убивства в Японії становить 0,5 на 100000 чоловік, що є одним з найнижчих.

21. Єдиною іноземною мовою для вивчення в японських школах є англійська.

22. У японські телефони вбудована система екстреного оповіщення нації. Коли відбувається якийсь катаклізм, у всіх телефонах спрацьовує гучний

звуковий сигнал (навіть якщо звук був відключений) і з'являється повідомлення, що пояснює що сталося і як себе вести.

Екскурсовод. Японці представляють собою вихованний народ, що дотримується своїх традицій і звичаїв. Уважливо ставляться до себе і до оточуючих в Японії вважається нормою. З самого дитинства дітей навчають нормам хорошого тону, пояснюють їм основи цінностей японського народу і всебічно просвіщають. І це все йде на користь суспільства. Любою турист, приїхавши в країну Восходящого сонця з іншої країни, здивується, наскільки доброземельні, дружні і виховані японці.

Японія здивує своїм ставленням до похилої людини. Там шанують людей старших за віком. Неважливо, яка у людини професія, зарплата, зовнішність або риси характеру, якщо він старший, то до нього потрібно ставитися з повагою. Похилі роки в Японії викликають повагу і гордість. Це означає, що людина пройшов довгий шлях і тепер він заслуговує пошани. Може бути, це ще одна причина того, що в Страні Восходящого Сонця чоловіки живуть в середньому 79 років, а жінки – 86.

Учень. (читає вірш Басьо)

На горі «Покинута стара».

Я раптово побачив її.

Плаче, самотня...

Разом на місяць дивитимось.

Учень. Японська легенда розповідає: «То діялось дуже давно. Якось один чоловік, повіривши наклепам, відніс стару свою тітку, що замінила йому рідну матір, на безлюдну гору й покинув її там, але, побачивши, як над горою зійшов місяць, розкався у вчиненому і поспішив принести стару назад додому» Величезна кількість свят супроводжує японців при зміні пір року і на різних життєвих етапах. Та найбільш популярне і відоме в Японії свято – це свято «Цвітіння сакури». Воно не є державним, але є одним з найулюбленіших свят японців, а в Японії 14 державних свят. Запрошуємо вас, шановні друзі, полюбуватися на цвітіння сакури. Сакура – особливий вид японської вишні – зацвітає вона раною весною. Білі, рожеві, махрові квіти з'являються раніше листя. Сакура в японців користується великою любов'ю і шануванням. Готуються міста до свята заздалегідь, хоч свято це і загальне, але точної дати не має. Слідом за

весною воно рухається з півдня на північ. Сповідують про нього по телевізору. Сакурою милуються всюди. «Вона настільки здійснена і горда, - стверджують японці, - що пелюстки її опадають свіжими на землю, щоб в'янення не зворушило їх краси».

Поет Х ст. Кі-но Цураюкі писав:

Туман весняний, для чого ти приховав

Ті вишні, що закінчили цвітіння

На схилах гір?

Не блиск нам тільки милий,

І в'янення мить гідна захоплення.

Милуватися сакурою обов'язково відправляються великою компанією. Строкаті групи громадян буквально наводнюють центр.

У театрі Кабукі, чайні будинки не можна пробитися. На площах виступають танцівниці, проходять святкові ходи в костюмах попередніх століть, дівчата і діти несуть гілки сакури.

Кульмінація веселої весняної прогулянки – маленький пікнік. Під деревами квітучої сакури розташовуються компанії. Діти грають поруч. У ці теплі дні всюди можна побачити хлопців, які грають у ТЕМЕРІ. В Японії кажуть «раз вже діти стали грати в ТЕМЕРІ, значить кінець зими, здрастуй, весна і сонце».

Якщо свят припадає на вечір, то місце пікніка висвітлюється різнокольоровими ліхтарями, білими і червоними.

Жваво йде торгівля. Всюди продаються вітальні картки – сурімоно.

Після проходження свята милування цвітінням сакури в Токіо, по телебаченню щотижня проходять передачі про цвітіння сакури в різних місцях Японії. Демонструються й окремі унікальні дерева – білосніжні та рожеві розквітлі сакури, і цілі квітучі алеї в парках на вулицях, на схилах гір.

Японія просто потопає в біло-рожевій піні квіток сакури. Це неймовірно красива пора!

Сакура цвіте недовго. Скоро її ніжні пелюстки покриють землю навколо, немов сніг, і кожен порив вітерця буде піднімати білу заметіль...

У японській поезії пора цвітіння сакури асоціюється з молодістю, з швидко пролітаючою красою людини, яка залишає тільки прекрасні спогади.

Сакура, ще вчора ти полонили красою!

Гід. Ви, певно, здогадалися, що наступна сторінка присвячується культурі, традиціям японського народу.

Що може краще розповісти про особливості національного характеру, як не твори усної народної творчості.

Запрошуємо вас до невеличкого театру, де ви переглянете дві невеличкі вистави за японськими притчами.

Інсценізація притчі **«Про самурая»**

Автор. В Японії, в одному посёлке недалеко от столицы жил старый мудрый самурай. Однажды, когда он вёл занятия со своими учениками, к нему подошёл молодой боец, известный своей грубостью и жестокостью. Его любимым приёмом была провокация: он выводил противника из себя и, ослеплённый яростью, тот принимал его вызов, совершал ошибку за ошибкой и в результате проигрывал бой.

Молодой боец начал оскорблять старика: он бросал в него камни, плевался и ругался последними словами. Но старик оставался невозмутимым и продолжал занятия. В конце дня раздражённый и уставший молодой боец убрался восвояси.

Ученики, удивлённые тем, что старик вынес столько оскорблений, спросили его:

Почему вы не вызвали его на бой? Неужели испугались поражения?

Старый самурай ответил:

- Если кто-то подойдёт к вам с подарком и вы не примете его, кому будет принадлежать подарок?

- Своему прежнему хозяину, - ответил один из учеников.

- То же самое касается зависти, ненависти и ругательств. До тех пор, пока ты не примешь их, они принадлежат тому, кто их принёс.

Екскурсовод.

А теперь несколько слов о национальной одежде страны.

Для европейцев понятие «кимоно» характеризует национальную одежду Японии. Национальное кимоно Японии было заимствовано у китайцев в очень далёкие времена, когда жители Страны Восходящего Солнца считались варварами. Особенности кимоно (учні переглядають виставку)

Гід. У Японії обов'язкова школа від 6 до 15 років. Більшість дітей 3-4 роки відвідують дитячий садок. Обов'язково з 12 років вивчають англійську мову. Багато екзаменів, курси, спеціальні коробки-класи для навчання вдома, щоб сім'я не заважала. Якщо учням 1-6 класів домашніх завдань не задають, по учні середніх та старший класів вважаються найбільш завантаженими людьми в країні.

Екскурсовод. Если говорить о культуре Японии, то необходимо побывать в нынешней столице Токио, куда мы с вами и отправляемся. Токио является столицей Японии вот уже на протяжении 400 лет. Первоначальное название города – Edo. Расцвет города пришёлся на период правления TokugawaIeyasu. В середине 18 века Эдо превратился в крупнейший политический, экономический и культурный центр с населением 1 млн. человек. В это время резиденция императора была расположена в Киото – городе, который официально считался столицей Японии. Однако в 1868 году император переехал в Эдо – с тех пор город был переименован в Токио и получил официальный статус столицы Страны Восходящего Солнца. Япония – страна с удивительной культурой и насыщенной историей. Каждая столица (как и бывшая, так и настоящая) представляет собой уникальный город, который во многом отражает культуру и историю государства.

Літературознавець. Вам, как туристам, приехавшим из Украины, интересно будет узнать о том, что есть украинец, который стал японским классиком. О нём мне и хотелось бы вам рассказать. Это Василий Яковлевич Ерошенко, который родился в 1890 г. на Украине в селе Обуховка, теперь это территория России.

Літературознавець. Учениця читає вірш Єрошенка «Любов до людей».

Гід. І остання наша зупинка – трапезна.

Про японську кухню можна говорити довго.

Ми сьогодні проведемо майстер – клас з виготовлення суши. (Майстер – клас)

Гід. І завершити нашу подорож хочеться ще однією традицією, яка є однією з головних – це чайна церемонія. Прошу вашої уваги.(демонстрація відеоролика «Таинство японской чайной церемонии». Підсумок.

Використана література:

1.Яценко Б. П. Економічна і соціальна географія світу. Київ «Форум», 2004.

2.Л. В.Вовчук, Т. В. Нагорняк. Японія. 10 клас. Ж-л «Географія», 2/2011.

3.А. Харьковський «Японский поэт Василий Ерошенко».Произведения Ерошенко.

Брагинівська ЗОШ

Учитель Кушова Олена Петрівна

«Мацуо Басьо - майстер хайку». Побачити велике у малому.

Мета: зацікавити учнів особистістю японського поета Мацуо Басьо, його життям і творчістю, познайомити з літературознавчим поняттям «хайку», допомогти прилучитися до таємниці японської поезії, донести глибину філософського розуміння всесвіту; розвивати пізнавальні здібності, навички виразного читання, удосконалювати усне мовлення; сприяти пробудженню та виховувати любов до природи, зацікавити культурою Японії та виховувати повагу до інших народів і культур.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань, навичок та умінь.

Методи: евристичний, частково – пошуковий, діалогічний, проблемний, інструктивний, творчий.

Обладнання: карта світу, портрет Мацуо Басьо, символи Японії, японська музика, фотографії народних символів, інфрафіка «Мацуо Басьо – майстер хайку». (Додаток №1).

Хід уроку

Перлина любить ховатися у непоказній оболонці.

Японське прислів'я

I Етап орієнтації

I.1. Мотивація. Учитель. Сьогодні ми з вами вирушаємо до Японії, країни, де сходить сонце (так часто її називають). Ви мали випереджальне завдання: відкрити для себе Японію.

Учень - географ на карті показує, де розташована країна Японія й розповідає про географічне положення. (Японія розташована на чотирьох великих островах – Хоккайдо, Хонсю, Кюсю, Сікоку – і безлічі невеликих островів, що прилягають до них. Три чверті території займають гори. Найвищою точкою країни є гора Фудзіяма, її шанують як національну святиню. Японські острова – високосейсмічний район: щороку тут реєструють близько півтори тисячі землетрусів, на узбережжі вони нерідко супроводжується гігантськими хвилями – цунами.)

Учень з повідомленням «Національні прикмети Японії»

Найголовніші національні прикмети краю: кімоно (чоловічий та жіночий одяг типу халат), квітка – хризантема, дерево – сакура (японська вишня), види спорту – карате, сумо; ікебана (мистецтво складання квітів у певну композицію), оригамі (традиційне мистецтво рукоділля: з квадратного аркушу паперу шляхом простого складання виходять фігурки різних предметів), бонсай (мистецтво напою у присутності гостей).

Учень. Японці вміють цінувати красу. Усі ви знаєте хризантему, квітку, яка цвіте восени і взимку у приміщенні. Саме її оспівував у своєму вірші доктор біологічних наук Б.В. Завірюха.

Хризантема - це осіння квітка сонця,
Що священною вважається в японців.
Кольори у неї білі та червоні,
Голубі, темно-коричневі, лимонні.
Верхній одяг, хризантемами розшитий,
Мали право лише обрані носити.
Одягали його в дні буденні й свята
Імператорська сім'я та імператор.

Влаштування садів у Японії – справжнє мистецтво. Вони невеличкі й гармонійно поєднуються з легкою дерев'яною будівлею, біля якої розташований.

Загадкова країна Японія. Її жителі дивують нас і сьогодні. Вона досягла феноменальних результатів в економіці та соціальному розвитку. Це країна найновіших і найдосконаліших технічних, технологічних та електронних винаходів і нововведень. Усім нам відомі фірми «Соні», «Панасонік», «Тайота» та інші.

I.2. Орієнтація учнів щодо місця уроку в темі.

Ми розпочинаємо нову тему «Поетичне бачення світу». А світ японського поета Мацуо Басьо незвичний, він зумів побачити глибинну сутність людини й розкрити її маленькому вірші.

Розказати про незвичайну особистість, познайомитися з новим жанром та навчитися зрозуміти вірші – гноми нам допоможе інфографіка (візуальне відображення даних, призначених для швидкого сприйняття).

II Етап покладання мети

Учитель. Сучасна японська література свої витоки бере з глибини століть. Величною пам'яткою її була поезія, а одним із найяскравіших її представників – славний поет Мацуо Басьо.

Уявіть собі річку, на її березі – хижку, поряд с нею – бананову пальму, а в затінку пальми – чоловіка похилого віку. У нього старезне вбрання, на голові – потертий бриль, на ногах – солом'яні сандалі. Він натхненно малює пензликом на білому папері загадкові ієрогліфи, схожі чимось на дивні рослини, знаки. То поет Мацуо Басьо.

Зморшки на ньому розглажу

І вирушу милуватися снігом.

Старе паперове плаття.

Хто він такий? Чому Басьо називають новатором японської поезії?

Це псевдонім чи вигадане ім'я? Що означає цей псевдонім?

У чому особливість жанру хайку? Про що розповідає Басьо у своїх хайку?

Чому вчать нас вірші поета?

На ці питання ми сьогодні разом будемо шукати відповіді.

III Етап проектування

Випереджальні завдання.

Ознайомитися з країною Японія:

Географічне положення країни;

Національні прикмети Японії;

Винаходи, сучасні технології японців.

План діяльності на уроці.

Розповідь учня (Басьо) про «своє» життя.

Доповнення вчителя.

Евристична бесіда.

Робота з текстами хайку

Аналіз віршів.

IV Етап організації виконання плану діяльності

(На Україні з'являється інфографіка «Мацуо Басьо – майстер хайку»)

Звучить японська музика, учень (Басьо) розповідає про «своє» життя.

Народився у замковому місті Уено у 1644 році. Мій батько був небагатим самураєм (японським воїном). І батько, і старший брат заробляли на життя тим, що викладали каліграфію (це мистецтво правильного та красивого написання ієрогліфів).

Учитель. Провінція, де народився поет, знаходилася у самій колісці старої японської культури, у центрі острова Хонсю. Багато місць на батьківщині Басьо відомі своєю красою, а народна пам'ять зберегла величезну кількість пісень, танців, легенд та стародавніх звичаїв. Поет палко любив свою батьківщину і на схилі віку не раз відвідував її.

Перелітний пташе, дивись:

Гніздо, яке ти покинув,

Стало сливовим квіттям.

Називаючи себе перелітним птахом, Басьо зображував почуття, які переживає людина, яка побачила після довгої розлуки дім свого дитинства. Усе, що раніше здавалося звичайним, раптом дивовижно розцвіло, як стара сакура весною.

Квіти сакури – диво!

Молодець я: до них щодня

Долаю по кілька рі.

Учень. Коли мені виповнилося 28 років, я вирушив до столиці, у місто Едо (теперішній Токіо). Служба у місцевого феодала не подобалась, я зрозумів, що моїм покликанням є поезія: мої вірші вже друкувались у столичних збірках, мене запрошували брати участь у поетичних турнірах.

Повідомлення учня.

Життя у столиці було вкрай складне. Поет був учителем, у нього було чимало учнів. Один із учнів подарував Басьо бананову пальму. Мацуо Басьо - вигадане ім'я, означає «бананова пальма».

Басьо відчуває себе бідняком. Але замість того, щоб приховувати свою злиденність, він говорить про неї з гордістю. Злидні стають символом

його духовної незалежності. У своїх віршах він малює образ вільного понта – філософа, чуйного до краси та байдужого до матеріальних благ.

Одна у мене річ –
Легкий порожній гарбуз,
Як моє життя.

А якщо гарбуз спорожніє, Басьо зробить з нього вазу для квітів.

УЧЕНЬ – Басьо

Один мій учень умовив свого батька подарувати мені маленьку хижку біля невеликого ставка. Поряд з нею я посадив садженці бананової пальми. Так моя хижка стала банановою хижкою, а я взяв собі літературний псевдонім – «той, хто живе у банановій хижці», а згодом почав підписувати свої вірші ім'ям Басьо, що означає «бананове дерево»

Учитель. Коли поету виповнилося 38 років, пожежа знищила частину міста Едо, згоріла і Бананова хижка. Басьо пішов з міста. Десять років мандрував Японією. Помер в Осаці в оточенні своїх учнів у 50-річному віці.

Нікак не заспокоїшся,

Серце мандрівниче! –

Переносна жаровня.

До кого звертається в останньому хайку Басьо? Що означає образ «жаровні»?

Як розумієте епіграф?

Ці слова, здається, саме про хайку. Оболонка творів цього жанру справді непоказна. Та які глибинні змістові перлини містять у собі!

Робота з текстами хайку (на партах тексти віршів)

1. .Весняний вітерець -

Туди – сюди. Довів до ладу

Зачіски всіх верб.

2. Під час літніх злив

Ноги у журавля

Стали коротшими.

3. Навіть лицар-герой

Біля розквітлої сакури

Стає звичайнісіньким вояком.

4. Соснові гілля на брамах!

І здається, за однісіньку ніч

Проминуло років тридцять.

5. Під час квітування сакур

Горам краси не додасть

Навіть ранкова зоря.

6. Квіти зів'яли.

Вкриває землю печаль –

Насіння трав.

Завдання: прочитати вірш і відповісти на питання.

Що я бачу?

Що відчуваю? Що сховав автор від мене? Що хотів сказати?

Узагальнюємо:

Яку провідну думку приховують рядки хайку? (Філософське осмислення світу)

Хто герої цих рядків? (Природа і людина)

Чи можна назвати хайку поезією? (Це філософія в образах, глибока думка висловлюється метафорично)

Учитель. Хайку – це суто японський жанр. Невеликий за розміром трирядковий вірш. Має певну кількість складів : 5- 7 – 5 : велике приховане безмежне – в обмеженому.

Лаконізм – визначальна риса японської культури, літератури й мови.
Хайку – яскравий приклад мініатюрності та лаконічності.

Провідна тема – єдність природи і людини, відображення змін в людині на тлі змін у природі.

Формула японської поезії: **ПРИРОДА + ЛЮДИНА = СЕНС ЖИТТЯ**

Хайку видавалися у збірках за сезонними рубриками. Тому і з'явилися «сезонні» слова, які вказували пору року і допомагали розгадати символіку вірша, знайти власну «перлину» (своє розуміння тексту).

Завдання: знайдіть сезонні слова у прочитаних хайку та з'ясуйте їх роль у розкритті провідної теми?

Колективний аналіз хайку.

Перед вродою квітів

Соромно стало місяцю? –

Сховався за хмаркою.

Яка картина постає у вашій уяві? (усне малювання)

Які традиційні для японської поезії образи використовує Мацуо Басьо?
Що вони означають?

Усно спробуйте описати почуття ліричного героя вірша?

Під час квітування сакур

Горам краси не додасть

Навіть ранкова зоря.

Свято милування сакурами – давня японська традиція. Як сприймає її поет?

Визначте основну ідею твору?

І зимування – свято, поет?

Якщо у твоєму серці –

Квітуча слива.

Знайдіть контрасти у цьому вірші. Яка їхня роль у тексті?

З'ясуйте філософський зміст хайку?

Яку думку стверджує?

Робота в групах. Перша група.

Завдання:заповнити таблицю.

Хайку	Реальні образи	Асоціації	Настрій
І метелик прилетів Попити настій З пелюсток хризантем.			
Гостював я в сакури Від початку цвітіння і до кінця – Цілісіньких двадцять днів.			
Росинки – крап – крап. Може, спробувати ними Змити бруд зі світу.			

Друга група. Завдання:заповнити таблицю.

Хайку	Художній образ	Художні засоби
Квіти зів'яли. Укриває землю печаль –		

Насіння трав.		
Із далеких літ Скільки всього нагадав Цей вишневий цвіт.		
Чистий водоспад... З ярих сосен глиця в воду Падає улад.		

Третя група. Об'єднати хайку по тематиці й аргументувати.

1. Соловей улітку

В заростях молодого бамбука

Оплакує старість свою.

2. Шеретує бабуся рис.

Старезна, а все ж радіє.

Що хризантеми розквітли.

3. Грибок під сосною!

А до шапки прилип

Якийсь невідомий листок.

4. Чужина чужа –

знов мандрую у світі...

Лежить осіння мжа.

5. І з тобою теж

Нічого не сталося,

Засніжений сухий камиш.

6. Маленьке красеня

побігло вгору по носі.

Чисте джерельце.

Узагальнення. Давайте визначимо особливості, визначальні риси хайку Басьо.

Дивування, милування природою.

Людина – частинка природи.

Використання принципу «сабі» (печаль самотності – спокій, приглушеність барв; момент буття, коли плин часу припиняється, внаслідок чого з'являється відчуття виходу в безмежність та єднання з нею.) Лаконізм, простота.

V Етап контролюючо-оцінювальний. Оцініть себе за кожним із тверджень Бали(0-2)

- 1 Я активно працював(ла) на уроці.
- 2 Я висловлював(ла) свою позицію.
- 3 Я уважно слухав текст.
- 4 Я давав(ла) повні відповіді на питання .
- 5 Я визначав види комічного
- 6 Я узагальнював(ла) сказане на уроці

Домашнє завдання: вивчити 2 – 3 хайку, творча робота : написати свій вірш – гномик, до одного з вивчених хайку зробити малюнок (на вибір)

Рефлексія Вправа « Незакінчене речення».

Сьогодні на уроці я дізналась про...

Найбільш цікавим було ...

Я намагався(лась)...

Я зрозумів(ла,) що...

Урок запам'ятається мені тим, що...

Кожен учень одержує інфограму для засвоєння матеріалу вдома.

«До берегів чарівної Японії...» (літературно - музична

композиція)

Підготувала: Ішук Л.М., учитель художньої культури і зарубіжної літератури Петропавлівської ЗОШ І-ІІІ ст...№2

Мета: ознайомити учнів з особливостями культури екзотичної та неповторної Японії; розвивати інтерес до японської поезії на прикладі творчості поета Мацуо Басьо; дати поняття про хоку; розширювати кругозір; формувати пошукові напрямки діяльності учнів; виховувати повагу до інших народів і культур.

Обладнання: ілюстративні та презентаційні відеоматеріали, портрет японського поета Мацуо Басьо, музичний супровід.

У літературно-музичній композиції беруть участь двоє ведучих, п'ять мистецтвознавців і п'ять учнів - читачів поезії. Музичним тлом композиції будуть мелодії японської народної музики. **(На екран проектується тема літературно-музичної композиції. На тлі народної етнічної мелодії виходять ведучі)**

Ведучий: Конніті Ва!

Ведуча: Доброго дня, шановні друзі! **(На екран проектується коллаж з різновидів японської культури)**

Ведучий: Далеко на сході, серед бурхливих хвиль Тихого океану, на численних островах знаходиться Японія, яку називають «країною, де сходить сонце». Тут живуть люди, котрі вклоняються красі та вміють її створювати. Вони люблять займатися архітектурою декоративних садів, розводять дивовижні сорти хризантем та ірисів, насолоджуються уславленою чайною церемонією («танною»), знають секрети вирощування карликових дерев («бонсай»), оранжування букетів («ікебана»), мають мистецтво каліграфії, театр «кабукі», у якому грають тільки чоловіки, боротьбу дзю-до та сумо.

Ведуча: Навіть свята у них зовсім не схожі на ті, до яких звикли європейці. Наприклад, тільки в Японії є свято «цунамі» (свято милування місяцем), «ханамі» (свято милування квітами), коли тисячі людей сім'ями виходять милуватися місячним святом, цвітінням сакури, персика, сливи, хризантем.

Ведучий: *О, країно! Далека й така таємнича*

Де Сонце щодня виринає з п'тьми

Де сакура квітне поблизу гір мальовничих,

Сьогодні до тебе звертаємось ми.

Ведуча: Сьогодні ми спробуємо доторкнутися до неповторної і унікальної культури Японії. **(На екран проектується географічне положення Японії)**

Ведучий: Японія- країна , яка розміщена на островах. Найбільші з них- Хонсю, Хокайдо, Кюсю, Сікоку. А давня назва країни –Ямато перекладається як «Шлях гір». **(На екран проектується зображення старовинної легенди про виникнення Японії)**

Ведуча: Старовинна легенда про створення Японії, говорить: коли боги Ізанагі та Ізанамі по веселці спускалися з небес, Ізанагі своїм богатирським списом вдарив по воді, яка колихалася внизу. І тоді з його списа скотилась низка крапель і утворила вигнутий ланцюг островів.

Ведучий: На території Японії весь час діють вулкани та землетруси. Найбільша гора-Фудзіяма, яка є священною для кожного японця. Столиця Японії- Токіо. В давні часи називалась Едо.

Ведуча: Японці говорять: «**Любіть природу, любіть квіти, любіть дерева, небо, красу у великому і малому – і ви навчитеся любити життя**»

(На екран проектується відеокліп «Красива Японія» . На сцену виходять мистецтвознавці)

Мистецтвознавець: Витоки японської культури сягають своїм корінням у сиву давнину.

Мистецтвознавець: Головне в японській культурі-прагнення йти шляхом краси.

Мистецтвознавець: Японці кажуть, що у звичайному можна побачити незвичайне, прекрасне: у простому- зрозуміти складне, у деталі- побачити ціле.

Мистецтвознавець: Мистецтво Японії- це мистецтво деталі, а не цілого.

Мистецтвознавець: Мистецтво Японії- це гармонія людини і природи.

(На екран проектується зображення ікебани)

Мистецтвознавець: Японці створили мистецтво ікебани(прикладне мистецтво з квітів). Суть ікебани виражена словами: „Квіти зрізані, але не вбиті!”. Складаючи композицію, ми рятуємо душу квітки, вона продовжує жити в досконалій гармонії з доквіллям. Ікебана – це не холодна картина, це музика квітів, вона виконує пісню про красу природи, навчаче бачити красу в простому, непомітному, повсякденному – звичайних предметах. Композиції квітів поєднують три сфери: небо, людину, землю. Перші ікебани були великі, до трьох метрів, глядач сідав навпроти композиції і міг споглядати її протягом кількох годин.**(На екран проектується зображення мистецтва бонсай)**

Мистецтвознавець: Японія- країна бонсай (вирощування карликових дерев у горщиках). Це ціла культура вирощування рослини в неглибокій

посудині. "Через мале бачити велике" - основний принцип, який вже більше тисячі років використовують майстри бонсай, уміло на невеликому просторі відтворюючи нескінченну різноманітність природи. Людина, що займається вирощуванням цих крихітних рослин, спочатку в думках створює бажаний образ, а потім втілює його в живій рослині. **(На екран проєктується національний одяг – кімоно)**

Мистецтвознавець: На вулицях Токіо важко побачити жінку в кімоно. Однак традиційний жіночий костюм є у кожної японки. Надягають його нечасто і тільки в найурочистіших випадках: на Новий рік, весілля або похорон. Зшити кімоно непросто, хоча його крій не змінився з чотирнадцятого століття. Десять років треба вчитися, щоб оволодіти цим мистецтвом. Кілька років йде тільки на те, щоб навчитися правильно носити кімоно. А традиційне взуття – дерев'яні сандалі – скамеєчки (гета) на двох брусках, із шнурком між пальцями – до цього часу носять навіть із європейським одягом. Під них надівають шкарпетки (носки), які зшиті в формі рукавички, де великий палець окремо. **(На екран проєктується вид зачіски стародавньої Японії)**

Мистецтвознавець: Зачіски стародавньої Японії відрізняються оригінальністю і складністю. У японців від природи чорне волосся, колір волосся вони ніколи не змінювали. Усі зачіски відрізнялися надзвичайною охайністю виконання. Жіночі зачіски склалися із декількох елементів. Для більшої стійкості у високі зачіски підкладали бархатні валики, подушечки, використовували овальні гребінці, на які намотували пасма волосся. Майстри часто використовували легкий картон. Завершену зачіску покривали розтопленим маслом чи воском для того, щоб волосся було блискучим і мало здоровий вигляд. Для збереження зачіски голову на ніч клали на спеціальні дерев'яні підставки, їх ще називають підголівниками. Зачіски залишалися в тому ж вигляді певний час, але знатні дами іноді використовували перуку. **(На екран проєктується зображення борців сумо)**

Мистецтвознавець: Японія- країна **боротьби сумо**. Боротьба сумо – національний вид спорту в Японії, де він вважається бойовим мистецтвом. Людина, що вперше побачила боротьбу сумо, напевно, не зрозуміє, чому цей вид спорту в такій пошані в Країні висхідного сонця. Змагання складається з захоплень, поштовхів, ляпасів і стусанів, і здається, що перемога за тим з учасників, у якого більше маса тіла. Щоб оцінити сумо гідно, треба багато про нього знати. Традиція боротьби сумо сходить до обрядів стародавньої японської релігії синто. Кожен з

борців (рікісі – «богатир») намагається повалити супротивника на землю або виштовхати його за межі рингу. Спортивний «костюм» складається з стегнах пов'язки (маваси) і зібраних у вузол волосся, скріплених гребенем (оитемагэ), – ця зачіска пом'якшує удар голови об землю в разі падіння. Сумоїсти не діляться на категорії, ні на класи, але всі вони – професіонали, які міряються силою. **(На екран проєктується зображення мистецтва нецке)**

Мистецтвознавець: Японія – країна **нецке** (мініатюрної скульптури 2,5-15 см) Традиційний одяг японців не мав кишень. Свої особисті речі японці носили в невеличких сумках і футлярах, які підвішували до поясу. Нецке були аналогом гудзика, який прикріплювався до кінця мотузки. Слово „нецке” перекладається як „прикріпляти і підвішувати”. З часом нецке стали декоративними, а майстерність японських різників перетворили ці фігурки в справжні витвори мистецтва. **(На екран проєктується зображення орігамі)**

Мистецтвознавець: В Японії зародилось мистецтво **орігамі**- традиційне японське мистецтво складання фігурок з паперу. Історія виникнення орігамі походить з давніх давен, коли з'явився папір. Мистецтво орігамі відкрите усьому світові. Його використовують і паризькі модельєри, і американські дизайнери, і звичайні діти. Кожен знаходить в орігамі своє. **(На екран проєктується зображення чайної церемонії)**

Мистецтвознавець: Цікавою і дивовижною є **чайна церемонія** в Японії. Її теж можна назвати мистецтвом з багатовіковими традиціями. Бажано пити чай в спеціальному чайному будиночку. За традицією чайний будиночок оточений садом, який на думку «майстра чаю», повинен створювати особливий настрій у запрошених на чайну церемонію. Ступив на доріжку саду забуває все мирські турботи, налаштовується на піднесений лад. Двері в будинок дуже невисока: щоб увійти, гість опускається на коліна. У кімнаті гості знову роблять уклін і всідаються по-японськи на циновки. Назустріч виходить господар, віддаються низький уклін гостям. Обстановка всередині дуже скромна: старовинна картина, букет квітів, сувій з висловами мудреців ... Посуд для чайної церемонії надзвичайно проста: чашки, мідний чайник, бамбукова мішалка, скринька для зберігання чаю. Чаювання починають з густого чаю. Спочатку напій готується в одній великій чашці для всіх гостей. За традицією п'ють з неї по черзі. Перший - найголовніший гість, відпиває три з половиною глотка і передає чашку наступному гостю. Всі висловлюють своє захоплення чашкою, перший гість від імені всіх

просить господаря розповісти її історію. Потім подається рідкий чай. Тепер вносять подушки і підноси з тістечками. Кожна церемонія має свою назву. Воно залежить від часу: «чай зі сходом сонця» п'ють близько трьох-чотирьох годин ранку, «нічний чай» починається при місяці ...**(На екран проєктується зображення блюд національної кухні)**

Мистецтвознавець: Основу японської кухні складають рослинні продукти, овочі, рис, риба, багато продуктів моря. **Суші**, одна із найпопулярніших страв японської кухні. Для приготування цієї страви використовують заздалегідь приготовлений рис, здобрений оцтом та заправлений цукром. Багато національних страв готують з дарів моря: моллюсків, кальмарів, восьминогів, крабів, креветок, морських водоростей.**(На екран проєктується зображення японських садів)**

Мистецтвознавець: Чудовими і незвичайними є **сади Японії**. Японський сад будується по принципу пейзажного малюнку, який зображає світ як частину Всесвіту. Кожний компонент саду має символічне значення. В японському місті Кіото є незвичайний сад. На білому піску стоять на певній відстані один від одного 15 чорних необроблених каменів. Його називають «Сад каміння», «Філософський сад». Особливість цього саду в тому, що подорожні, монахи, які рухаються по периметру прямокутника вздовж монастирських стін або галереєю, бачать лише 14 каменів. Один із них завжди залишається невидимим. Для японців цей сад — символ істини, яку люди шукають і не можуть знайти, а також натяк на те, що всі люди різні, у кожного своя правда і до цього слід ставитися з розумінням.**(На екрані проєктується зображення хризантем)**

Мистецтвознавець: Японці дуже люблять живі квіти і зовсім не сприймають штучні. Бачать у кожній з них красу, властиву тільки їй, надають їм символічного значення (хризантема – довголіття, сакура (дика вишня чи слива) – швидкоплинність життя, лотос – любов до батьківщини), складають про них легенди.

Однією з улюблених квіток японців є хризантема. З хризантемою пов'язана легенда про походження японського народу. У далеку давнину в Китаї жив жадібний і жорстокий цар. Якось він дізнався, що в одній країні на океанському острові є чарівна золота квітка, яка приносить щастя. Захотів цар мати квітку, викликав сто юнаків і дівчат та наказав дістати йому цю квітку щастя. Гірко плакали дівчата, сумували юнаки, вирушаючи в далеку й небезпечну путь.

Коли молодь припливла на острів, дізналася, що та квітка — хризантема. Нова країна дуже сподобалася молодим, і вони вирішили не повертатися

до злого царя. Стали вони тут жити щасливо, а квітку, яка принесла їм щастя, шанують і досі. **(На фоні японської народної мелодії виконується танок з віялами)**

Мистецтвознавець: Незвичайною і прекрасною є японська поезія. Уявити собі Японію без хокку неможливо. **Хокку** - це ліричний тривірш, який різко відрізняється від прислів'я. Це не повчальний вислів, коротка притча чи влучна гострота, а поетична картина, накидана одним-двома штрихами. Завдання поета - заразити читача ліричним хвилюванням, розбудити його уяву. Іноді все хокку цілком - розгорнута метафора, але її пряме значення зазвичай приховано в підтексті.

Мистецтвознавець:

З серцевини півонії

Повільно виповзає бджола ...

О, як неохоче!

Поет Мацуо Басьо склав цей вірш, розлучаючись з гостинним будинком свого друга. Було б, однак, помилкою в кожному хокку шукати подібний подвійний сенс. Найчастіше хокку - конкретне зображення реального світу, яке не потребує і не допускає ніякого іншого тлумачення. **(На екран проєктується портрет Мацуо Басьо)**

Мистецтвознавець: Видатний національний поет Японії Мацуо Басьо народився в 1644 році. Його вірші і нині, після трьох століть, знає напам'ять кожна культурна японець. Поет вдихнув в хокку життєву правду, поетичні образи. Його хокку сповнені глибокого значення, вони розкривають перед нами душевний світ, його почуття і хвилювання. Герої хокку Басьо закохані в природу рідної країни. Він добре знав життя простих людей Японії. Доля самого поета складалася своєрідно. Він - син вчителя каліграфії, з дитинства був товаришем ігор княжого сина - великого любителя поезії, почав рано писати вірші. Після смерті свого пана пішов в місто, прийняв постриг, але справжнім монахом не став, жив в маленькому передмісті. Поезія його - не засіб прожитку, але високе покликання всього його життя. **(На фоні музики читається поезія Мацуо Басьо) Читання хокку учнями. Хокку Мацуо Басьо**

Читець:

Батькові, який втратив сина, поет присвячує наступне хокку:

Схилив голову до землі, -
Немов весь світ перекинуть догори дном, -
Придавлений снігом бамбук.

Читець:

Незвичайний місяць в рядках поета:

У небі така місяць,
Немов дерево спиляно під корінь:
Біліє свіжий зріз.
У тісній халупі моїй
Осяяла всі чотири кути
Місяць, заглянувши у вікно.

Читець:

Іва Мацуо Басьо має душу:

Іва схилилася і спить.
І здається мені, соловей на гілці -
Це її душа.

Читець:

Природа в рядках поета так само схильна до смутку, як і людина.

Квіти зів'яли.
Сиплються, падають насіння,
Наче сльози ...
Вода така холодна!
Заснути не може чайка,
Хитаючись на хвилі.

Читець:

Мацуо Басьо присвячує хокку людині, яка вирушає в дорогу.

Гніздо, покинуте птахом ...

Як сумно буде мені дивитися

На опустілий будинок сусіда,

Читець:

Овдовілому чоловікові співчуває поет.

Навіть біла квітка на тину

Біля будинку, де не стало господині,

Холодом обдав мене.

Читець:

Відчай завжди зміниться надією, саме про це наступне хокку.

Зовсім лягла на землю,

Але неминуче зацвіте

Хвора хризантема.

Читець:

Але відчай не піде, якщо причина - самотність у старості.

Мені наснилася давня бувальщина:

Плаче кинута в горах стара,

І тільки місяць їй друг.

Читець:

Відчай заволоділ батьками, які втратили дитину:

Всі падають і шиплять.

Ось-ось вогонь в глибині золи

Згасне від цих сліз.

Читець:

Поет щиро радіє і дивується всьому, що його оточує.

Сніговий заєць - як живий!

Але одне залишилося, діти:

Змайструємо йому вуса.

Холодний гірське джерело.

Жменя води не встиг зачерпнути,

Як зуби вже заломив.

Так легко-легко

Виплила - і в хмарі

Задумалася місяць.

Читець:

Як розлилася річка!

Чапля бреде на коротких ніжках -

По коліна у воді.

Посадили дерева в саду.

Тихо, тихо, щоб їх підбадьорити,

Шепоче осінній дощ.

Ведучий: Перлиною світової поезії можна назвати хоку Мацуо Басьо, якого вважають співцем природи.

Японська земля дуже красива: чудові японські пейзажі вулканів, гір, островів, озер є багатством самобутньої культури Японії. Але природа Японії сувора і так просто не віддає своїх багатств тим, хто не розуміє її краси, не відчуває себе щасливим від споглядання цвітіння сакури. (Виконання фортепіанної п'єси Д.Кабалевського «Варіації на японську народну пісню «Сакура». На тлі японської етнічної мелодії звучать заключні слова ведучих)

Ведуча: У світі техніки, бетону й заліза людина не може побачити краси природи, тому потрібно зупинитися і вчитися бачити красу навколо тебе,

виховувати в собі почуття поваги до народу, який в суворих природних умовах зумів зберегти й подарувати уміння бути щасливим.

Ведучий: Ось і добігає кінця наша подорож в Країну сонця, що сходить, і в зв'язку з цим хочеться ще раз звернутися до рядків Мацуо Басьо, в яких полягає головний життєвий принцип кожного: людина повинна йти власним шляхом, так як прагнення наслідувати вбиває індивідуальність.

Ведуча: Чи не занадто мені наслідуйте!

Погляньте, що толку в схожості такому?

Дві половинки дині.

Ведучий: Та ми говоримо вам - Сає: Нара!

Ведуча: До побачення! Шановні друзі!

Підготувала Желізняк Н.Г., бібліотекар Широківської СЗШ№2

Вікторина «Подорожуючи по Японії»

1. Площа Японії

а) **372 тис. км²** б) 472 тис. км² в) 272 тис. км²

2. Кількість населення

а) 532 млн. чол., б) 212 млн. чол., **в) 137 млн. чол.**

3. Релігія японців

а) християнство б) іслам в) буддизм **г) синтоїзм**

4. Чотири найбільші острови, на яких розміщена Японія

Кінкі, Тігуко, Нобів, **Хоккайдо**, **Хонсю**, Ісікара, **Кюсю**, Канто, **Сікоку**?

5. Берегова лінія Японії дорівнює близько

а) 40000 км б) 39570 км **в) 29751 км**

6. Японський прапор — це червоне сонячне коло на білому фоні. Що це

символізує?

а) Мир і сонце, що сходить **б) що світанок настає саме в Японії**

в) сонце як символ високості імператора

7. Національна квітка японців

а) орхідея **б) хризантема** в) чорнобривці

8. Священна гора японців

а) Фудзіяма б) Фукуяма в) Кокайдо.

9. Як називається мистецтво складання букетів?

а) ікебана б) орнамент в) оригамі

10. Основний хліб японців

а) пшениця **б) рис** в) кукурудза

11. Якого виду транспорту немає в Японії

а) залізничного б) морського **в) річкового** г) автомобільного

12. Найбільшим мегаполісом Японії є

а) Токайдо б) Осака в) Нагоя

13. Що означає слово Сікансен

а) річка **б) швидкісна дорога** в) священна гора

14. Національний одяг японців

а) кімоно б) кінкі в) сімідзу

15. У Японії риболовецьких портів є більш як

а) 5 тис. б) 3 тис. **в) 4 тис..**

16. У японців існує таке прислів'я: "Хто не бачив Нікко, той не бачив

Японії". З чим пов'язане це прислів'я?

а) парком на горі Фудзіяма б) озером на острові Хонсю **в) національним парком, великим природним комплексом**

17. Що таке Сейкан?

а) найдовший у світі залізничний тунель, прокладений на глибині 100 м під дном протоки Цугару, який з'єднує два японські острови б) дрібний острів
в) один із видів національної боротьби

18. Традиційний японський вірш з п'яти рядків

а) ямб б) **танка** в) хоку?

19. **Хоку** (хайку) - це:

а) традиційний жанр японської ліричної поезії б) віршувальний розмір, двоскладова стопа з наголосом на першому складі в) японська казка

20. Сакура – це :

а) національна страва б) **священне дерево японців**
в) національний одяг

21. Улюблений безалкогольний напій японців

а) кава б) **чай** в) узвар

Корисні лінки:

1. <http://webdesign.vntu.edu.ua/work/lizun/content/v/azia/jp.html>
2. Цікаві факти про Японію :<http://tut-cikavo.com/krajini/222-tsikavi-fakti-pro-yaponiyu>
3. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Японія>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=KReP7QqsUHY>
5. Культура Японії: <http://bukvar.su/kultura-i-iskusstvo/page,2,148991-Kultura-YAponii.html>
6. Література Японії: <http://www.japanese-page.kiev.ua/ukr/hobby-literature.htm>
7. <http://www.eco-live.com.ua/content/photoalbum/sakura-yaponska-vishnya>
8. <http://resheto.net/raznosti/292-yaponskaya-mudrost>
9. <http://resheto.net/raznosti/292-yaponskaya-mudrost>
10. <http://icite.ru/citaty/pro/yaponiya#.WI5CDJmg-Uk>
- http://www.e-reading.club/bookreader.php/1019772/Fomina_-_Yaponskie_krylatye_vyrazheniya.html
11. Японский поэт Василий ЕРОШЕНКО:
http://miresperanto.com/pri_esperantistoj/jeroshenko.htm

Якщо хочете дізнатися більше:

1. Григорьева Т. Путь японской культуры//Иностранная литература. - 2002. - №8. - С.249-258.
2. Гришлева Л.Д. Формирование японской национальной культуры. Конец ХУІ - начало ХХ века. - М., 1986. - 495 с.
3. Из истории литературы Востока ХVІІ века. Япония. Басе // Луков В. А.
4. История литературы: Зарубежная литература от истоков до наших дней. - М., 2003.- С. 186-188.
5. Ісаєва О.О. Інноваційні технології у викладанні зарубіжної літератури вшколі//Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. - 2005. - №9.
6. Капранов С. Когнітивний аспект класичної японської поезії // Наукові записки: Теорія і історія культури.-К., 2002.- С.29-33.
7. Кузьменчук І. Пятнадцятий камінь саду Рьоандзі: Своєрідність хоку Мацуо Басьо в контексті японської культури//Зарубіжна література.-2002. - №44.
8. Мацуо Басьо. Хоку: у пошуках методичних варіантів / О.М.Ніколенко, І.О.Філіна, Т.П.Загоруй, О.А.Гайдучик // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. - 2002. - №12. - С.34-43.
9. Шкаруба Л.М. Хризантема і меч: (Японська культура і Мацуо Басьо) / Л.М.Шкаруба, О.М.Шошура // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. - 2004. -№6. - С. 2-1

Для особистих записів:

